

भद्रपुर नगरपालिका

स्थानीय राजपत्र

प्रदेश नं १ झापा नेपाल

भद्रपुर नगरपालिका, नगरकार्यपालिकाको कार्यालयद्वारा प्रकाशित
खण्ड ५ भद्रपुर, फाल्गुण १० गते, २०७८ साल, संख्या १०

भाग १

भद्रपुर नगरपालिका

नगरकार्यपालिकाको कार्यालयको सूचना

भद्रपुर नगरपालिकाबाट जारी भएको देहाय बमोजिमको ऐन सर्वसाधारणको जानकारीका लागि प्रकाशन गरिएको
।

भद्रपुर नगरपालिकाको रोजगार सम्बन्धि ऐन, २०७८

स्वीकृत मिति २०७८/१०/२६

प्रमाणीकरण मिति २०७८/११/०९

जीवनकुमार श्रेष्ठ
नगर प्रमुख

(Signature)

रोजगार सम्बन्धि ऐन २०७८

प्रस्तावना:

भद्रपुर नगरपालिका भित्रका प्रत्येक नागरिकलाई रोजगारको हक सुनिश्चित गर्न, आफ्नो क्षमता अनुसारको रोजगार छनौट गर्ने अवसर प्रदान गर्न तथा रोजगारको शर्त अवस्था तथा बेरोजगार सहायता सम्बन्धमा आवश्यक व्यवस्था गर्न प्रचलित कानूनमा रहेको व्यवस्था अतिरिक्त थप कानुनी व्यवस्था गर्न वाञ्छनीय भएकोले प्रशासकीय कार्यविधि नियमित गर्ने ऐन र स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा १०२ को अधिनमा रही भद्रपुर नगरसभाले यो ऐन बनाएको छ ।

**परिच्छेद-१
प्रारम्भिक**

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ : (१) यस ऐनको नाम भद्रपुर नगरपालिकाको रोजगार सम्बन्धी ऐन २०७८ रहेको छ ।
- १.२ यो ऐन तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।
- १.३ परिभाषा :- विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ, नलागेमा यस ऐनमा,
- क) “ऐन” भन्नाले स्थानीय सरकार संचालन ऐन र प्रस्तुत ऐन तथा संघिय सरकारबाट निर्मित रोजगारको हक सम्बन्धी ऐन, २०७५ लाई सम्झनु पर्नेछ
- ख) “तोकिएको वा तोकिए बमोजिम” भन्नाले यस ऐन अन्तर्गत बनेको नियममा तोकिएको वा तोकिए बमोजिम सम्झनु पर्छ ।
- ग) “निर्वाह भत्ता” भन्नाले मन्त्रालयमा समन्वय गरी मन्त्रालय मार्फत नगरपालिकामा प्राप्त भएको बेरोजगार व्यक्तिलाई दिइने तोकिए बमोजिमको निर्वाह भत्ता रकम सम्झनु पर्छ ।
- घ) “न्यूनतम रोजगार” भन्नाले यस ऐन बमोजिम एक आर्थिक वर्षमा उपलब्ध गराइने कम्तीमा एक सय दिनको न्यूनतम रोजगार अवधि सम्झनु पर्छ ।
- (ङ) “परिवार” भन्नाले एक संगोलमा बस्ने पति,पत्नी, अविवाहित छोराछोरी, धर्मपुत्र, अविवाहित धर्मपुत्री, बाबु आमा वा सौतेली आमा सम्झनु पर्छ र सो शब्दले निज आफैले पालन पोषण गर्नुपर्ने हजुर बुवा र हजुरआमालाई समेत जनाउँछ ।

(Signature)
**जीवनकुमार श्रेष्ठ
नगर प्रमुख**

- (च) “मन्त्रालय” भन्नाले श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा मन्त्रालय र संघिय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयलाई सम्झनु पर्दछ ।
- (छ) “बेरोजगार व्यक्ति” भन्नाले एक आर्थिक वर्षमा न्यूनतम एक सय दिन रोजगारमा संलग्न नभएको वा कम्तिमा तोकिए बमोजिमको आय आर्जन हुने स्वरोजगारमा संलग्न नरहेको अठार वर्षदेखि उनान्साठी वर्ष उमेर समूहको नागरिक सम्झनुपर्छ ।
- (ज) “प्रदेशको सम्बन्धित मन्त्रालय” भन्नाले प्रदेशमा श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा विषय हेर्ने मन्त्रालयलाई सम्झनुपर्छ ।
- (झ) “रोजगार आयोजना” भन्नाले संघ तथा प्रदेशका विषयगत मन्त्रालय वा निकाय वा स्थानीय तह अन्तर्गत सञ्चालित सार्वजनिक निर्माण वा अन्य सार्वजनिक क्षेत्रका आयोजना वा संघ, प्रदेश र स्थानीय तीनै तहले रोजगार सिर्जनाका लागि सञ्चालन गर्ने कामका लागि पारिश्रमिक’ वा श्रमिकको ज्यालाको रकममा साभेदारी’ मा आधारित आयोजना वा तीनै तहका सरकारले निजी, सहकारी वा गैरसरकारी क्षेत्रसँगको सहकार्य र साभेदारीमा सञ्चालन गरेका रोजगार सिर्जनाका आयोजनाहरूलाई सम्झनुपर्छ ।
- (ञ) “रोजगार सेवा केन्द्र” भन्नाले बेरोजगार व्यक्तिको सूचना संकलन, आन्तरिक तथा बैदेशिक रोजगारका अवसरहरूको पहिचान र सूचना प्रवाह, रोजगारदाताको लागि श्रमिक उपलब्धताको जानकारी र रोजगार सम्बन्धी अन्य सेवा प्रदान गर्न ऐन बमोजिम स्थापना भएको रोजगार सेवा केन्द्र सम्झनुपर्छ ।
- (ट) “रोजगार संयोजक” भन्नाले रोजगार सेवा केन्द्र सञ्चालन गर्नका लागि राखिएको कर्मचारी सम्झनुपर्छ ।
- (ठ) “लाभग्राही परिचयपत्र” भन्नाले भद्रपुर नगरपालिकाले पहिचान गरी सूचीकृत गरेका बेरोजगार व्यक्तिहरूलाई रोजगारमा खटाउनु पूर्व प्रदान गर्ने परिचयपत्रलाई सम्झनुपर्छ ।
- (ड) “स्थानीय तह” भन्नाले भद्रपुर नगरपालिका सम्झनु पर्छ र सो शब्दले गाउँपालिका तथा जिल्ला परिषद समेतलाई जनाउनेछ ।
- (ढ) “प्रमुख” भन्नाले भद्रपुर नगरपालिका नगरप्रमुख सम्झनु पर्छ ।
- (ण) “उपप्रमुख” भन्नाले भद्रपुर नगरपालिका नगरउपप्रमुख भन्ने सम्झनु पर्छ ।

जीवनकुमार श्रेष्ठ
नगर प्रमुख

- (त) “प्रमुख प्रसासकिय अधिकृत” भन्नाले भद्रपुर नगरपालिकाका प्रमुख प्रसासकिय अधिकृत कार्यलय प्रमुख सम्भन्नु पर्छ ।
- (थ) “लेखा परिक्षण” भन्नाले नगरपालिकाको आर्थिक लेखा परिक्षण तथा अन्तिम लेखा परिक्षणलाई जनाउँछ ।

परिच्छेद-२

कार्यक्रम सम्बन्धि व्यवस्था

- २.१ कार्यक्रमको दीर्घकालीन सोच : सबैका लागि रोजगारको प्रत्याभूति मार्फत नागरिकको जीवन स्तरमा सुधार ल्याउनु यो कार्यक्रमको दीर्घकालीन सोच हुनेछ ।
- २.२ कार्यक्रमको लक्ष्य : आन्तरिक रोजगारका अवसरमा वृद्धि र सामाजिक सुरक्षाको प्रवर्द्धन गर्नु यो कार्यक्रमको लक्ष्य हुनेछ ।
- २.३ कार्यक्रमको उद्देश्य : यस कार्यक्रमको उद्देश्य देहाय अनुसार रहेका छन् :-
- (क) बेरोजगार व्यक्तिलाई न्यूनतम रोजगारको प्रत्याभूति गर्न आवश्यक रोजगार सेवा र सहायता प्रदान गर्ने ।
 - (ख) दक्ष तथा सक्षम जनशक्ति विकास गरी आन्तरिक रोजगारको प्रवर्द्धन र विस्तार गर्ने ।
 - (ग) सरकारी, निजी, सहकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रहरूबीचको समन्वय र सहकार्यमा थप रोजगारका अवसर सिर्जना गर्ने ।
 - (घ) आन्तरिक रोजगार सिर्जनाका लागि आवश्यक नीतिगत र संरचनात्मक व्यवस्था गर्ने
 - (ङ) सार्वजनिक पूर्वाधारहरूको निर्माण, स्तरोन्नति र विस्तारमा योगदान गर्ने ।
 - (च) आन्तरिक रोजगार सिर्जनासम्बन्धी अध्ययन अनुसन्धान गरी रोजगारका नयाँ क्षेत्रहरूको पहिचान गर्ने
- २.४ कार्यक्रमको रणनीति: यस कार्यक्रमको कार्यान्वयन गर्न निम्नानुसारका रणनीतिहरू लिइनेछः
- (क) स्थानीय स्तरमा रोजगारको प्रवर्द्धनका लागि सार्वजनिक निर्माणका कार्यहरूमा सम्भव भएसम्म श्रममूलक प्रविधिको प्रयोग गर्ने ।
 - (ख) रोजगार सिर्जनाका लागि अन्तरक्षेत्रगत तथा अन्तरतहगत समन्वय गर्ने ।
 - (ग) सीपमूलक तालिममार्फत बजारको माग अनुरूपको श्रमशक्ति विकास र आपूर्ति गर्ने

विजयकुमार श्रेष्ठ
नगर प्रमुख

(घ) तालिम, रोजगार सूचना तथा परामर्श र वित्तीय सहयोग मार्फत रोजगार तथा स्वरोजगारका अवसरहरूको सिर्जना गर्ने ।

(ङ) रोजगार सिर्जनामा निजी, सहकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रसँग सहकार्य गर्ने

(च) रोजगार व्यवस्थापन सूचना प्रणालीको स्थापना मार्फत रोजगार सम्बन्धी क्षेत्रगत तथ्याङ्क नियमित रूपमा अद्यावधिक गरी उपयोग गर्ने ।

२.५ कार्यक्रमको क्षेत्र :

(क) यो कार्यक्रम संघ, प्रदेश र भद्रपुर नगरपालिका अन्तरगतका सार्वजनिक निर्माण तथा अन्य सार्वजनिक क्षेत्रका आयोजना तथा कार्यक्रमहरूमा सञ्चालन गर्न सकिनेछ ।

(ख) संघीय सरकारका विषयगत मन्त्रालयहरू, प्रदेश सरकारका मन्त्रालयहरू र भद्रपुर नगरपालिकाहरू आ-आफ्नो क्षेत्रभित्र यस कार्यक्रमको कार्यान्वयनमा जिम्मेवार हुनेछन् ।

(ग) यो कार्यक्रम अन्तर्गत रोजगार सिर्जनाका प्रमुख क्षेत्रहरूमा सडक, खानेपानी, स्थानीय उद्योग, ढल व्यवस्थापन, सिंचाइ, ऊर्जा, सहरी विकास, शिक्षा, स्वास्थ्य, पूनः निर्माण, पर्यटन, वन, सामुदायिक पूर्वाधार, कृषि तथा सहकारी, सूचना प्रविधि, वातावरण संरक्षण तथा जलवायु अनुकूलन वा रोजगार सिर्जना हुन सक्ने अन्य क्षेत्रलाई लिइनेछ ।

(घ) सार्वजनिक निर्माणका क्षेत्र बाहेक निजी, सहकारी तथा गैर सरकारी क्षेत्रमा समेत सम्बन्धित क्षेत्रसँगको सहकार्यमा रोजगारको सिर्जना गरी न्यूनतम रोजगारको सुनिश्चितता गर्न सकिनेछ ।

२.६ कार्यक्रमका लक्षित समूह : यस कार्यक्रमका लक्षित समूह १८ देखि ५९ वर्ष उमेर समूहको बेरोजगार व्यक्ति तथा निजको परिवार हुनेछन् ।

जीवनकुमार श्रेष्ठ
नगर प्रमुख

परिच्छेद - ३

रोजगारको अधिकार

- ३.१. रोजगारको अधिकार : (१) नेपालको संविधानको धारा ३३ अनुसार प्रत्येक नागरिकलाई रोजगार पाउने अधिकार हुनेछ ।
- (२) उपदफा (१) को प्रयोजनको लागि प्रत्येक नागरिकलाई यो ऐन वा प्रचलित कानूनको अधीनमा रही उचित श्रम अभ्यासको अधिकार हुनेछ ।
- ३.२. रोजगार छनौट गर्ने अधिकार : (१) प्रत्येक नागरिकलाई आफूले चाहेको रोजगार छनौट गर्न पाउने अधिकार हुनेछ ।
- (२) प्रत्येक नागरिकलाई यो ऐन र प्रचलित कानूनको अधीनमा रही योग्यता र क्षमता अनुसार स्वेच्छाले रोजगार गर्न पाउने र त्यस्तो रोजगार छोड्न वा परिवर्तन गर्न पाउने अधिकार हुनेछ ।
- (३) कसैले पनि कुनै नागरिकलाई निजको इच्छा विपरीत वा निजले नचाहेको रोजगार गर्न वा त्यस्तो रोजगारमा लगाउन वा जबरजस्ती गर्न वा बाध्य बनाउन हुँदैन ।
- ३.३. बेरोजगार सहायता पाउने अधिकार : प्रत्येक बेरोजगार व्यक्तिलाई यस ऐन बमोजिम बेरोजगार सहायता पाउने अधिकार हुनेछ । नगरपालिकाले आफ्नो साधन स्रोतको अवस्था हेरी सो को व्यवस्थापन गर्दै जानेछ ।
- ३.४. भेदभाव गर्न नहुने : कसैले पनि बेरोजगार व्यक्तिलाई रोजगार दिने सम्बन्धमा प्रचलित कानूनले कुनै खास वर्ग वा समुदायको लागि विशेष व्यवस्था गरेको अवस्थामा बाहेक त्यस्तो व्यक्तिको उत्पत्ति, धर्म, वर्ण, जातजाति, लिङ्ग, भाषा, क्षेत्र, वैचारिक आस्था वा यस्तै कुनै आधारमा भेदभाव गर्न हुँदैन ।
- ३.५. रोजगारबाट हटाउन नपाइने : (१) रोजगारमा रहेको व्यक्तिलाई प्रचलित कानून बमोजिम बाहेक बिना कारण रोजगारबाट हटाउन पाइने छैन ।
- (२) रोजगारमा रहेको व्यक्तिलाई लागू हुने सेवा शर्त सम्बन्धी कानून बमोजिम बाहेक रोजगारबाट हटाएमा त्यसरी हटाइएको व्यक्तिले आफू रोजगारमा कायमै रहनको लागि कारण सहित सम्बन्धित रोजगार सेवा केन्द्रमा निवेदन दिन सक्नेछ ।
- (३) उपदफा (२) बमोजिम निवेदन प्राप्त भएमा रोजगार सेवा केन्द्रले रोजगारमा रहेको व्यक्तिलाई रोजगारबाट हटाउनु पर्नाको कारणबारे आवश्यक जाँचपछि का लागि सम्बन्धित स्थानीय तहमा पठाउनु पर्नेछ ।

(Signature)

(४) उपदफा (३) बमोजिम पठाएको निवेदन उपर आवश्यक जाँचबुझ गर्दा बिना कारण रोजगारबाट हटाइएको देखिएमा निवेदकलाई काममा लगाई राख्न रोजगारदातालाई सम्बन्धित भद्रपुर नगरपालिकाले निर्देशन दिन सक्नेछ ।

३.६ रोजगार कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने : (१) भद्रपुर नगरपालिकाले यो ऐन प्रारम्भ भएपछि बेरोजगार व्यक्तिलाई न्यूनतम रोजगार प्रदान गर्न मन्त्रालयबाट प्राप्त स्रोत र साधनका आधारमा आवश्यक रोजगार कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा महिला, दलित, आर्थिक रूपले विपन्न व्यक्ति, शहिद परिवार र वेपत्ता पारिएका व्यक्तिका परिवारलाई प्राथमिकता दिनु पर्नेछ ।

(३) उपदफा (१) बमोजिमको कार्यक्रम सञ्चालन सम्बन्धी अन्य व्यवस्था तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

परिच्छेद ४

रोजगार कार्यक्रम सञ्चालन सम्बन्धी व्यवस्था

४.१ रोजगार कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने : नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार तथा भद्रपुर नगरपालिकाले न्यूनतम रोजगार प्रदान गर्न रोजगार कार्यक्रम सञ्चालन सम्बन्धमा देहाय बमोजिमका कार्य गर्नेछ :

(क) सार्वजनिक क्षेत्रका विकास निर्माणका कार्यक्रम तथा आयोजनामा प्रत्येक आर्थिक वर्षमा सिर्जना हुन सक्ने रोजगारको आंकलन गर्ने,

(ख) प्रत्येक वर्ष रोजगार सिर्जनाका लागि आवश्यक कार्यक्रमहरूको तर्जुमा र कार्यान्वयन गर्ने,

(ग) रोजगार सिर्जनाका लागि विभिन्न निकायले कार्यान्वयन गर्ने कार्यक्रम तथा आयोजनामा बेरोजगार व्यक्तिलाई न्यूनतम रोजगार प्रदान गर्नको लागि आवश्यक समन्वय गर्ने,

(घ) रोजगार सिर्जनाको लागि निजी क्षेत्र, उद्योगी तथा गैर सरकारी संघ संस्थासँग आवश्यक समन्वय तथा सहकार्य गर्ने,

(ङ) रोजगारको अवसर वृद्धिको लागि स्थानीय स्तरमा उत्पादित वस्तुको खपत तथा उपभोग गर्न विशेष अभियान सञ्चालन गर्ने,

(च) गरिबी निवारण र रोजगार सिर्जना सम्बन्धी कार्यहरूलाई एकीकृत रूपमा सञ्चालन गर्न आवश्यक समन्वय तथा सहकार्य गर्ने ।

(Signature)
जीवनकुमार ओख्रि
नगर प्रमुख

४.२ निर्णय गर्ने : कुनै व्यक्ति बेरोजगार हो वा होइन भन्ने प्रश्न उठेमा त्यस्तो व्यक्ति बसोबास गरि आएको वडा कार्यालयले गरेको सिफारिसको आधारमा भद्रपुर नगर कार्यपालिकाले निर्णय गर्नेछ ।

परिच्छेद-५

रोजगार सेवा केन्द्र

५.१ रोजगार सेवा केन्द्र : (१) प्रचलित कानूनको अधिनमा रही कार्य गर्ने गरी भद्रपुर नगरपालिकाले एक रोजगार सेवा केन्द्र स्थापना गर्नेछ ।

(२) यसरी स्थापित रोजगार सेवा केन्द्रको कामको सङ्घीय तहबाट निर्देशन, समन्वय र सहजीकरण गर्ने जिम्मेवारी मन्त्रालयको हुनेछ ।

(३) उपदफा (१) बमोजिमको रोजगार सेवा केन्द्र सञ्चालन सम्बन्धी अन्य व्यवस्था तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

५.२ निवेदन दिनु पर्ने : (१) यस ऐन बमोजिम न्यूनतम रोजगारमा संलग्न हुन चाहने बेरोजगार व्यक्तिले आफूसँग भएको सीप, योग्यता वा क्षमता उल्लेख गरी तोकिए बमोजिमको अवधिभित्र तोकिए बमोजिमको ढाँचामा सम्बन्धित वडा कार्यालय मार्फत रोजगार सेवा केन्द्रमा आफ्नो विवरण सहित निवेदन दिन सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम वडाको सिफारिस सहित प्राप्त निवेदन उपर रोजगार सेवा केन्द्रले आवश्यक जाँचबुझ गरी वास्तविक बेरोजगार व्यक्तिको सूची तयार गरी अद्यावधिक अभिलेख राख्नु पर्नेछ ।

(३) रोजगार सेवा केन्द्रले उपदफा (२) बमोजिमको अद्यावधिक अभिलेख तोकिए बमोजिम नेपाल सरकार र सम्बन्धित प्रदेश सरकारलाई उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

५.३. जानकारी दिनु पर्ने : (१) रोजगार सेवा केन्द्रमा रोजगारको हकसम्बन्धी ऐन, २०७५ को दफा ११ बमोजिम निवेदन दिएको कुनै व्यक्ति उक्त ऐनको दफा १६ बमोजिम रोजगारको लागि सिफारिस नहुँदै निजी प्रयासमा अन्यत्र कतै रोजगारमा संलग्न भएमा वा स्वरोजगारमा लागेमा वा यस ऐन बमोजिम प्रदान गरिने रोजगारमा सहभागी हुन वा बेरोजगार सहायता प्राप्त गर्न इच्छुक नरहेमा सो कुराको जानकारी निजले यथाशीघ्र भद्रपुर नगरपालिकाको रोजगार सेवा केन्द्रलाई दिनु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम कसैले उक्त अनुसारको जानकारी गराएमा रोजगार सेवा केन्द्रले त्यस्तो

जीवनकुमार अर्याल
नगर प्रमुख

व्यक्तिको नाम बेरोजगार व्यक्तिको सूचीको अभिलेखबाट हटाउनु पर्नेछ ।

५.४ रोजगारदाताको विवरण राख्नु पर्ने : (१) रोजगार सेवा केन्द्रले आफ्नो नगरक्षेत्रभित्र रहेका रोजगारदाताको सूची अद्यावधिक गरी राख्नु पर्नेछ । त्यस्ता रोजगार दाताहरुले एक आर्थिक वर्षभरी आफूले रोजगार दिएका व्याक्तिहरुको विवरण तयार गरी रोजगार सेवा केन्द्रमा आर्थिक वर्ष समाप्त भएको मितिले १ महिना भित्रमा रोजगार सेवा केन्द्रमा उपलब्ध गराउनु पर्ने छ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम सूची अद्यावधिक गर्ने कार्यमा रोजगार सेवा केन्द्रले भद्रपुर नगरपालिकाको अतिरिक्त कुनै सरकारी वा गैरसरकारी निकाय वा सङ्घ संस्थालाई सम्बन्धित भद्रपुर नगरपालिका भित्रका रोजगारदातालाई माग गरिए बमोजिमको विवरण उपलब्ध गराउन लेखी पठाउन सक्नेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम रोजगार सेवा केन्द्रबाट लेखी आएमा सम्बन्धित सबै निकायले आफू अर्न्तगतका रोजगारदाताको विवरण वा आफूले गरी आएको काम र त्यस्तो कामको लागि आवश्यक पर्ने जनशक्तिको विवरण तोकिएको ढाँचामा रोजगार सेवा केन्द्रमा उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

(४) रोजगार सेवा केन्द्रले यस दफा बमोजिमको रोजगारदाताको विवरण मन्त्रालय र सम्बन्धित प्रदेश सरकारलाई पठाउनु पर्नेछ ।

५.५ श्रमिक माग गर्न सक्ने : (१) रोजगारदाताले कुनै कार्यका लागि आफूलाई आवश्यक पर्ने श्रमिकको संख्या, योग्यता र अवधि खुलाई सोको सूचना रोजगार सेवा केन्द्रलाई दिनेछ

(२) रोजगारदाताले कुनै कार्यका लागि स्थानीयस्तरमा आफूलाई आवश्यक पर्ने दक्ष, अर्धदक्ष र अदक्ष, जनशक्ति रोजगार सेवा केन्द्र माफत माग गर्नुपर्नेछ ।

(३) उपदफा (१) र (२) बमोजिम जनशक्ति माग गर्दा तोकिए बमोजिमको ढाँचामा आश्यक जनशक्तिको संख्या, योग्यता, क्षमता, सीप र कामको प्रकृति खुलाई रोजगार सेवा केन्द्रमा लेखी पठाउनु पर्नेछ ।

५.६ रोजगार सूचना उपलब्ध गराउने : रोजगार सेवा केन्द्रले आफ्नो क्षेत्र भित्रका रोजगारदाताहरुका लागि आवश्यक श्रमिकहरुको उपलब्धता र सूचीकृत बेरोजगार व्यक्तिका लागि रोजगारका अवसर सम्बन्धी सूचना उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

५.७. बेरोजगार व्यक्तिलाई रोजगार दिनु पर्ने : (१) रोजगारको हकसम्बन्धी ऐन, २०७५ को दफा १४ बमोजिम कुनै रोजगारदाताबाट श्रमिक माग भएपछि रोजगार सेवा केन्द्रले सूचीकृत बेरोजगार व्यक्तिलाई निजको योग्यता, सीप र अनुभवका आधारमा रोजगारको लागि सम्बन्धित रोजगारदाता समक्ष लेखी पठाउनु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम रोजगारको लागि पठाइएको व्यक्तिलाई सरकारी वा सार्वजनिक क्षेत्रको

जीवनकुमार श्रेष्ठ
नगर प्रमुख

रोजगारदाताले प्रचलित कानून बमोजिम निजको योग्यता र सीप अनुसारको काममा लगाउनु पर्नेछ र निजी क्षेत्रको रोजगारदाताले निजको योग्यता र सीप अनुसारको उपलब्ध काममा लगाउन सक्नेछ। त्यस्तो व्यक्तिले रोजगारदाताले लगाएको काम गर्नु पर्नेछ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम रोजगारदाताले काममा लगाए बापत उपलब्ध गराउने दैनिक तथा मासिक पारिश्रमीक नेपाल सरकारले तोके बमोजिम हुनेछ।

(४) उपदफा (२) बमोजिम रोजगारदाताले लगाएको काम नगर्ने व्यक्तिलाई रोजगार सेवा केन्द्रले बेरोजगारको सूचीबाट हटाउनु पर्नेछ।

५.८ रोजगार सेवा केन्द्र सञ्चालन : (१) रोजगार सेवा केन्द्रको सञ्चालनका लागि नेपाल सरकारको कम्तीमा राजपत्र अनंकित प्रथम श्रेणी वा सो सरहको कर्मचारी रोजगार संयोजक रहनेछ।

(२) उपनियम (१) बमोजिमको रोजगार संयोजकले भद्रपुर नगरपालिकासँग समन्वय गरी ऐन बमोजिम रोजगार कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्नेछ।

(३) उपनियम (१) बमोजिमको रोजगार संयोजकलाई सहयोग पुर्याउन भद्रपुर नगरपालिकाले रोजगार सेवा केन्द्रमा कामकाज गर्ने गरी आवश्यक प्रशासनिक तथा प्राविधिक कर्मचारी खटाउन सक्नेछ।

५.९ रोजगार सेवा केन्द्रको काम, कर्तव्य र अधिकार : रोजगार सेवा केन्द्रको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :-

(क) भद्रपुर नगरपालिकाभित्र रहेका बेरोजगार व्यक्तिको तथ्याङ्क संकलन तथा विश्लेषण गरी बेरोजगारको सूची अद्यावधिक गर्ने,

(ख) सूचीकृत बेरोजगार व्यक्तिलाई परिचयपत्र वितरण गर्ने,

(ग) भद्रपुर नगरपालिकाभित्र उपलब्ध रोजगारका अवसरहरूको पहिचान गरी सोको सूचना प्रवाह गर्ने,

(घ) भद्रपुर नगरपालिकाभित्रको रोजगारको सम्भाव्य स्थिति विश्लेषण गरी

रोजगारको तथ्याङ्क संकलन गर्ने, रोजगार नक्सांकन गर्ने तथा रोजगारका अवसरको अभिलेखांकन गर्ने,

(ङ) रोजगारदाताका लागि श्रमिकको उपलब्धताको सम्भाव्यता जानकारी गराउने,

(च) रोजगारदाताबाट माग भए बमोजिम सूचीकृत बेरोजगार व्यक्तिलाई रोजगारका लागि काममा जान सूचित गर्ने,

(छ) बेरोजगारहरूको ज्ञान, सीप, योग्यता, अनुभव, र बजारको मागका आधारमा आवश्यक पर्ने सीप विकास तालिमको पहिचान गरी सम्बन्धित तालिम केन्द्रमा सिफारिस गर्ने,

- (ज) आफ्ना कामकारवाहीको बारेमा नियमित रूपमा सम्बन्धित नगर कार्यपालिकामा प्रतिवेदन पेश गर्ने,
- (झ) यस ऐन बमोजिम आफूले गरेका काम कारवाहीको सम्बन्धमा मन्त्रालयले तोकेको ढाँचामा मन्त्रालय र प्रदेशको रोजगार सम्बन्धी विषय हेर्ने मन्त्रालयमा आवश्यकतानुसार प्रतिवेदन पठाउने,
- (ञ) आफ्नो कार्यक्षेत्र भित्रबाट वैदेशिक रोजगारमा जान चाहने व्यक्तिहरूका लागि सूचना सम्प्रेषण गर्ने,
- (ट) वैदेशिक रोजगार प्रवर्द्धन बोर्डबाट उपलब्ध गराइने आर्थिक सहायता वितरण सम्बन्धी कार्यमा सहयोग पुर्याउने,
- (ठ) बेरोजगार परिवारलाई प्रदान गर्ने निर्वाह भत्ता वितरण गर्ने,
- (ड) रोजगार सम्बन्धी सरोकारवालालाई अन्य सेवा प्रदान गर्ने ।
- (ढ) नगरपालिका वा कुनै सरकारी वा गैरसरकारी संघसंस्थाको सहकार्यमा वैदेशिक रोजगारीमा जाने व्यक्तिका लागि सुरक्षित वैदेशिक रोजगारीका बारेमा प्रशिक्षण तथा अभिमुखिकरण गर्ने ।
- (ण) वैदेशिक रोजगारीको शिलसिलामा ठगि भएका व्यक्तिहरूलाई आवश्यक सहयोग सहित ठगिको रकम असुली तर्फ कार्यवाही गर्न सहयोग गर्ने ।
- (त) बिदेशमा अलपत्र व्यक्तिको उद्धार तथा मृत व्यक्तिको शव ल्याउन सहयोग गर्ने र पिडित परिवारले पाउने आर्थिक सुविधा दिलाउन सहयोग गर्ने ।

परिच्छेद-६

निर्देशक समिति सम्बन्धी व्यवस्था

६.१ स्थानीय निर्देशक समिति : (१) यस ऐन बमोजिम भद्रपुर नगरपालिकाभित्रका नागरिकको रोजगारको हकको संरक्षण सम्बन्धी काम कारवाहीको सञ्चालन, रेखदेख तथा निर्देशन गर्न देहाय बमोजिमको एक निर्देशक समिति रहनेछ:-

- (क) भद्रपुर नगर कार्यपालिकाको प्रमुख - अध्यक्ष
- (ख) भद्रपुर नगर कार्यपालिकाको उपप्रमुख - सदस्य
- (ग) नगर कार्यपालिकाको प्रमुखले तोकेका वडा अध्यक्ष दुई जना -सदस्य
- (घ) भद्रपुर नगरपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत -सदस्य

जीवनकुमार श्रेष्ठ
नगर प्रमुख

- (ड) भद्रपुर नगरपालिकाको प्रशासन शाखा प्रमुख - सदस्य
- (च) रोजगार सेवा केन्द्रको प्रमुख - सदस्य सचिव
- (२) स्थानीय निर्देशक समितिको सचिवालय भद्रपुर नगर कार्यपालिकामा रहनेछ ।
- ६.२ स्थानीय निर्देशक समितिको बैठक : (१) स्थानीय निर्देशक समितिको बैठक सो समितिको अध्यक्षले तोकेको मिति, समय र स्थानमा बस्नेछ ।
- (२) स्थानीय निर्देशक समितिको बैठकको अध्यक्षता सो समितिको अध्यक्षले गर्नेछ ।
- (३) स्थानीय निर्देशक समितिको सम्पूर्ण सदस्य संख्याको पचास प्रतिशतभन्दा बढी सदस्यहरू उपस्थित भएमा समितिको बैठकको लागि गणपूरक संख्या पुगेको मानिनेछ ।
- (४) स्थानीय निर्देशक समितिको निर्णय अध्यक्षले प्रमाणित गरी राख्नु पर्नेछ ।
- (५) स्थानीय निर्देशक समितिको बैठक यसै ऐन बमोजिम स्थानीय निर्देशक समिति अध्यक्षले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।
- (६) स्थानीय निर्देशक समितिले गरेको निर्णयको कार्यान्वयन भद्रपुर नगरपालिकाको नगरकार्यपालिकाले गर्नेछ ।
- ६.३. स्थानीय निर्देशक समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार : स्थानीय निर्देशक समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ:-
- (क) भद्रपुर नगरपालिकाभित्रको श्रम बजारको माग र विद्यमान जनशक्तिको उपलब्धताको विश्लेषण र प्रक्षेपण गर्ने,
- (ख) बेरोजगार व्यक्तिका लागि रोजगार वा स्वरोजगारको व्यवस्था गर्न आवश्यक नीति नगर कार्यपालिका समक्ष सिफारिस गर्ने,
- (ग) भद्रपुर नगरपालिकाभित्रको बेरोजगार व्यक्तिको अद्यावधिक अभिलेख तयार गर्न रोजगार सेवा केन्द्रलाई मार्गदर्शन गर्ने,
- (घ) भद्रपुर नगरपालिकाभित्र सञ्चालित रोजगार कार्यक्रम तथा बेरोजगार सहायता कार्यक्रमको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने,
- (ङ) समितिले दिएको मार्गदर्शन बमोजिम काम गर्ने ।
- (च) सुरक्षित बैदेशिक रोजगार सम्बन्धि कार्यहरू गर्ने ।

जीवनकुमार श्रेष्ठ
नगर प्रमुख

परिच्छेद-७

बेरोजगार सहायता सम्बन्धी व्यवस्था

७.१ बेरोजगार सहायता कार्यक्रम : (१) भद्रपुर नगरपालिकाले बेरोजगार सहायताको लागि देहाय बमोजिमको कार्यक्रम गर्नेछः-

- (क) रोजगारको अवसर सम्बन्धी सूचना उपलब्ध गराउने,
 - (ख) रोजगारमूलक तथा सीपमूलक तालिम प्रदान गर्ने व्यवस्था मिलाउने,
 - (ग) बैङ्क तथा वित्तीय संस्था मार्फत सहूलियतपूर्ण ऋण उपलब्ध गराउने,
 - (घ) स्वरोजगार सिर्जना गर्नेतर्फ आवश्यक कार्यहरु गर्ने,
 - (ङ) तोकिए बमोजिमका अन्य कार्यक्रम गर्ने ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिमको बेरोजगार सहायता कार्यक्रम सम्बन्धी अन्य व्यवस्था तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

७.२ बेरोजगार सहायता सञ्चालन सम्बन्धी कार्यहरु देहाय अनुसार हुनेछन ।

- (क) रोजगार व्यवस्थापन सूचना प्रणालीको स्थापना र सञ्चालन सम्बन्धी,
- (ख) आन्तरिक रोजगार सिर्जनाका लागि स्थानीय प्रविधि र उत्पादनको उपयोगलाई प्रोत्साहन गर्ने सम्बन्धी,
- (ग) आन्तरिक रोजगार सिर्जनाका लागि रोजगार प्रवर्द्धन सम्बन्धी,
- (घ) रोजगारमूलक तथा सीपमूलक तालिमका लागि अन्य क्षेत्रसँग साभेदारी एवं सहकार्य सम्बन्धी,
- (ङ) वैदेशिक रोजगारबाट फर्किएका नागरिकको पुँजी, सीप र अनुभवको उपयोग सम्बन्धी,
- (च) स्वयंसेवक परिचालन सम्बन्धी ।

७.३ काम गर्नु पर्ने : (१) यस ऐन बमोजिमको बेरोजगार सहायता कार्यक्रम अर्न्तगतको तालिम प्राप्त गरेको व्यक्तिले रोजगार सेवा केन्द्रले खटाएको स्थान वा क्षेत्रमा गई तोकिए बमोजिम काम गर्नु पर्नेछ

(२) उपदफा (१) बमोजिम खटाएको क्षेत्रमा काम गर्न नजाने वा इन्कार गर्ने व्यक्तिलाई बेरोजगार सूचीबाट हटाईनेछ ।

(घ) सूचीकृत बेरोजगार व्यक्ति सबैलाई सम्बन्धित स्थानीय तहभित्रै रोजगार दिन नसकिने र सो स्थानीय तहभन्दा बाहिर आफ्नै जिल्लाभित्रको कुनै स्थानीय तहबाट श्रमिक माग भई आएको अवस्थामा सो स्थानीय तह रहेको जिल्लाभित्रको सबभन्दा नजिक पर्ने स्थानको आयोजनामा काम गर्न खटाएमा काम गर्नु पर्ने ,

(ड) कुनै पनि स्थानीय तहमा सूचीकृत बेरोजगार व्यक्तिहरूबाट मात्र काम गराउन श्रमिक पर्याप्त नभएर सो स्थानीय तहले श्रमिक उपलब्ध गराउन सक्ने स्थानीय तहलाई श्रमिक माग गरी पठाएमा सम्बन्धित स्थानीय तहले आफ्नो क्षेत्रभित्र न्यूनतम रोजगार प्राप्त हुन नसकेको भनी गरेको सिफारिसका आधारमा देशभरको जुनसुकै स्थानको रोजगार आयोजनामा काम लगाउन सक्ने ।

(३) उपदफा (१) बमोजिम बेरोजगार व्यक्तिलाई काममा खटाउँदा उपलब्ध रोजगारका अवसरहरू सूचीकृत सबै बेरोजगार व्यक्तिका लागि पर्याप्त नभएको अवस्थामा देहाय बमोजिमको प्राथमिकताको क्रममा क्रमशः खटाउनु पर्नेछः

(क) कृषि उत्पादनले वर्षमा ३ महिना खान नपुग्ने कृषिमा आश्रित परिवारको सदस्य,

(ख) बसोवासका लागि आफ्नै घर नभएको परिवारको सदस्य,

(ग) एकल महिला घरमूली भएको परिवारको सदस्य,

(घ) दलित, अल्पसंख्यक वा लोपोन्मुख समुदायको परिवारको सदस्य,

(ङ) वार्षिक न्यूनतम रोजगार बापत प्राप्त हुने पारिश्रमिक भन्दा कम नगद आय भएको परिवारको सदस्य,

(च) कोही पनि सदस्यले न्यूनतम रोजगार नपाएको वा सो बराबरको आम्दानी हुने गरी स्वरोजगार नभएको परिवारको सदस्य,

(छ) शहिद परिवार तथा बेपत्ता परिवारको सदस्य,

(ज) परिवारमा काम गर्ने उमेर (१८-५९) को वा काम गर्न सक्ने शारीरिक अवस्था भएको अन्य सदस्य नभएको परिवारको सदस्य,

(झ) महिला बेरोजगार व्यक्ति,

(ञ) अन्य बेरोजगार व्यक्ति ।

४) रोजगार सेवा केन्द्रले तयार पारेको बेरोजगार व्यक्तिको अद्यावधिक सूची नगर कार्यपालिकाले निर्णय गरी सार्वजनिक गर्नु पर्नेछ ।

७.४ बेरोजगार व्यक्तिको सूचीबाट हटाइने : (१) कुनै बेरोजगार व्यक्तिले रोजगार आयोजनाले निजलाई खटाइए बमोजिमको काम गर्न इन्कार गरेमा वा यस ऐन बमोजिमको आचरण र अनुशासनको पालना नगरेमा सो व्यहोरा सम्बन्धित आयोजनाले सम्बन्धित रोजगार सेवा केन्द्रमा लेखी पठाउनु पर्नेछ । सोही आधारमा सम्बन्धित रोजगार सेवा केन्द्रले निजलाई तोकिए बमोजिम बेरोजगार व्यक्तिको सूचीबाट हटाउनु पर्नेछ ।

(२) कुनै बेरोजगार व्यक्ति रोजगार सेवा केन्द्रमा सूचीकृत भएपछि काममा खटाइनु पूर्व वा खटाइ सकेपछि

जीविनकुमार श्रेष्ठ
नगर प्रमुख

निज अन्यत्र रोजगारका लागि गएमा निजले रोजगार सेवा केन्द्रमा सोको जानकारी गराउनु पर्नेछ र सोही आधारमा रोजगार सेवा केन्द्रले निजलाई बेरोजगार व्यक्तिको सूचीबाट हटाउनु पर्नेछ ।

७.५ श्रमिक माग गर्न सक्ने : स्थानीय तहभित्रका निजी, सहकारी तथा गैर सरकारी संस्थाहरूले तोकिएको फाराम भरी आफूलाई आवश्यक पर्ने योग्यता, क्षमता, अनुभव तथा सीप भएको श्रमिक रोजगार सेवा केन्द्रमा माग गरी पठाउन सक्नेछन् ।

७.६ श्रमिक छनौट गर्न सक्ने : श्रमिक माग गरी पठाएमा रोजगार सेवा केन्द्रले माग भए बमोजिम उपलब्ध बेरोजगार व्यक्तिहरूको सूची त्यस्तो संस्थालाई उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

(२) रोजगार आयोजना सञ्चालन गर्ने निकायले सम्बन्धित स्थानीय तहको रोजगार सेवा केन्द्रसँगको समन्वयमा सुपरिवेक्षणको कार्य गर्ने गरी आफ्नो उपयुक्त प्राविधिक कर्मचारीलाई तोकनु पर्नेछ ।

७.७ प्रतिवेदन पेश गर्नु पर्ने : तोकिएको सुपरिवेक्षणकर्ता कर्मचारीले रोजगार आयोजनाको देहायका पक्षहरूको सुपरिवेक्षण गरी तोकिए बमोजिमको प्रतिवेदन तयार गरी नगर कार्यपालिकाको कार्यालयमा पेश गर्नु पर्नेछ:

(क) रोजगार आयोजनाको प्राविधिक उपयुक्तता र गुणस्तर,

(ख) श्रमिकहरूको आन्तरिक व्यवस्थापन, कार्यस्थल सुरक्षा र प्राथमिक उपचारको व्यवस्था,

(ग) रोजगार आयोजनाको लक्ष्यको तुलनामा सम्पादित कामको परिमाण,

(घ) आयोजनाले रोजगार सिर्जना गरेको श्रमिकको संख्या र कार्यदिन, र

(ङ) आयोजना कार्यान्वयनमा रहेका कमजोरी र सुधारका लागि पृष्ठपोषण ।

७.८ स्थलगत अनुगमन गर्न सक्ने : मन्त्रालय, प्रदेशको सम्बन्धित मन्त्रालय र भद्रपुर नगरपालिकाले समय समयमा यस कार्यक्रम अन्तरगतका रोजगार आयोजनाहरूको स्थलगत अनुगमन गर्न गराउन सक्नेछन् ।

७.९ आवश्यक सहयोग गर्नुपर्ने : सुपरिवेक्षण तथा अनुगमन कार्यमा सम्बन्धित आयोजना प्रमुखले वा भद्रपुर नगरपालिकाले आवश्यक सूचना, तथ्याङ्क, कागजात तथा अभिलेख उपलब्ध गराई सहयोग गर्नु पर्नेछ ।

परिच्छेद-८

सरोकारवाला पक्षहरूको भूमिका

जीवनकुमार श्रेष्ठ
नगर प्रमुख

- ८.१ बेरोजगार व्यक्ति तथा परिवार : (१) बेरोजगारले निवेदन दिनुपर्ने: कुनै पनि बेरोजगार व्यक्तिले आफू स्थायी रूपमा बसोबास गरेको नगर कार्यपालिकाको वडा कार्यालय मार्फत रोजगार सेवा केन्द्रमा बेरोजगार सूचीमा दर्ताका लागि निवेदन दिनु पर्नेछ ।
- ८.२ आवश्यक सहयोग गर्नुपर्ने: रोजगार सेवा केन्द्रले बेरोजगार सूचीमा दर्ताका लागि वडाको सिफारिस सहित निवेदन दिने व्यक्तिलाई ऊ बेरोजगार भए नभएको वा निजको परिवार निर्वाह भत्ता प्राप्त गर्न योग्य भए नभएको सम्बन्धमा थप जानकारी मागेमा वा निजसँग वा निजको परिवारको अन्य सदस्यसँग सो सम्बन्धमा सोधपुछ गर्न चाहेमा निजले रोजगार सेवा केन्द्रलाई आवश्यक सहयोग गर्नु पर्नेछ ।
- ८.३ तोकिएको काम गर्नुपर्ने: बेरोजगार सूचीमा सूचीकृत व्यक्तिले रोजगार सेवा केन्द्रले खटाएको स्थानमा गई तोकिएको काम गर्नु पर्नेछ । यसरी तोकिएको काम नगरेमा त्यस्तो व्यक्तिलाई यस ऐन बमोजिम बेरोजगारको सूचीबाट हटाइनेछ र निजले यस ऐन बमोजिमको सुविधा पाउने छैन ।
- ८.४ आचरण र अनुशासनको पालना गर्नु पर्ने: उपदफा (३) बमोजिम रोजगार आयोजनामा काम गर्दा प्रत्येक श्रमिकले देहाय अनुसारको आचरण र अनुशासनको पालना गर्नु पर्नेछ:
- (क) समयको पालना गर्ने,
 - (ख) समूहमा मिलेर काम गर्ने,
 - (ग) सुपरिवेक्षकको निर्देशन बमोजिम कार्य गर्ने,
 - (घ) असल आचरण र अनुशासन कायम गर्ने,
 - (ङ) कार्यस्थलमा आयोजनाले उपलब्ध गराएका सुरक्षा सामग्रीहरू लगाउने,
 - (च) आयोजना स्थलमा खटिएको प्राविधिकले दिएको निर्देशन बमोजिम कार्यस्थल सुरक्षाका उपायहरूको अवलम्बन गर्ने,
 - (छ) कार्यस्थलमा सहकर्मीसँग वा अन्य कुनै व्यक्तिसँग भै-भगडा नगर्ने नगराउने,
 - (ज) कार्यस्थलमा साम्प्रदायिक सद्भाव विथोलिने खालका कुनै व्यवहार नगर्ने नगराउने,
 - (झ) कार्यस्थलमा लैंगिक, जातीय, क्षेत्रीय, धार्मिक, सांस्कृतिक तथा यौनजन्य हिंसा र विभेद नगर्ने नगराउने ।
- ८.५ स्थानीय तह : भद्रपुर नगरपालिकाभित्रका बेरोजगार व्यक्तिहरू तथा रोजगारदाताहरूको तथ्याङ्क संकलन र अद्यावधिक गर्ने र भद्रपुर नगरपालिकाको बजेट तथा कार्यक्रमबाट रोजगारमूलक आयोजना तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन र प्रतिवेदन गर्ने भूमिका भद्रपुर नगरपालिकाको हुनेछ ।

परिच्छेद-१०

बेरोजगार व्यक्तिको सूचीकरण

१०.१ बेरोजगार व्यक्तिको सूचीकरण प्रक्रिया : (१) निवेदन माग गर्नु पर्ने: भद्रपुर नगरपालिकाको रोजगार सेवा केन्द्रले नगरपालिकाभित्रका बेरोजगार व्यक्तिहरूलाई प्रत्येक वर्षको चैत्र महिनाभरीको म्याद तोकी तोकिए बमोजिम ढाँचामा बेरोजगार दर्ताका लागि वडा कार्यालय मार्फत निवेदन माग गर्नु पर्नेछ । तर, यो कार्यक्रम लागू हुने पहिलो आर्थिक वर्षको हकमा बेरोजगार दर्ताका लागि निवेदन माग गर्ने अवधि तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

१०.२ निवेदन दिनु पर्ने: भद्रपुर नगरपालिकाभित्रका बेरोजगार व्यक्तिको सूचीमा सूचीकृत हुन चाहने व्यक्तिले आफू स्थायी रूपमा बसोबास गरेको वडाको वडा कार्यालयमा बेरोजगार दर्ताको निवेदन दिनु पर्नेछ ।

१०.३ बेरोजगार व्यक्तिको सूची अद्यावधिक राख्नु पर्ने: रोजगार सेवा केन्द्रले उपदफा (२) बमोजिम वडाको सिफारिस सहित प्राप्त निवेदनको पन्ध्र दिनभित्र छानविन गरी बेरोजगार ठहरिएका व्यक्तिहरूको सूची रोजगार व्यवस्थापन सूचना प्रणालीमा अद्यावधिक गरी राख्नु पर्नेछ ।

१०.४ लाभग्राही परिचयपत्र वितरण गर्नु पर्ने: रोजगार सेवा केन्द्रले पहिचान गरी सूचीकृत गरेका बेरोजगार व्यक्तिहरूलाई काममा खटाउनुपूर्व ताकिए बमोजिमको लाभग्राही परिचयपत्र वितरण गर्नु पर्नेछ ।

१०.५ बैंक खाता खोल्नु पर्ने:

(क) रोजगार सेवा केन्द्रमा सूचीकृत बेरोजगार व्यक्तिले लाभग्राही परिचयपत्र पाउनु पूर्व अनिवार्य रूपमा बैंक खाता खोल्नु पर्नेछ । पहिले नै बैंक खाता भएको व्यक्तिले भने पुरानै खाता नम्बर पेश गर्न सक्नेछ ।

(ख) भद्रपुर नगरपालिकाले स्थानीय बैंकसँग समन्वयमा श्रमिकका लागि कुनै किसिमको शुल्क नलाग्ने गरी शून्य मौज्दातमा बैंक खाता खोल्ने व्यवस्था मिलाउनेछ ।

परिच्छेद-११

रोजगारी सम्बन्धी व्यवस्था

११.१ रोजगारी सिर्जना गर्नु पर्ने : (१) भद्रपुर नगरपालिकाले आफूले सञ्चालन गर्ने विकास आयोजनाहरूको कूल बजेटको निश्चित प्रतिशत बजेट श्रमिकको ज्यालामा खर्च गर्ने व्यवस्था गर्नु पर्नेछ । नगर कार्यपालिकाले

निर्णय गरी आयोजनाको प्रकृतिका आधारमा आयोजनाले पूँजीगत बजेटबाट रोजगारीमा खर्च गर्नु पर्ने बजेटको फरक फरक प्रतिशत तोक्न सक्नेछन् ।

(२) भद्रपुर नगरपालिकाको रु. एक करोडसम्म लागत अनुमान भएका आयोजनाहरू सञ्चालन गर्दा प्राविधिक दृष्टिकोणबाट मेशिनको प्रयोग नगरी सम्भव नहुने भनी तोकिएको प्राविधिक टोलीले सिफारिस गरेको अवस्थामा बाहेक सबै आयोजनाहरूमा श्रमिकको उपलब्धता भएसम्म श्रममूलक प्रविधिको प्रयोग गर्नु पर्नेछ । उक्त प्राविधिक टोली नगरकार्य पालिकाले तोके बमोजिम हुनेछ ।

(३) भद्रपुर नगर कार्यपालिकाको कार्यालयले आफ्ना नियमित आयोजना तथा कार्यक्रम बाहेक रोजगारी सिर्जना गर्ने उद्देश्यले 'कामका लागि पारिश्रमिकमा आधारित रोजगार आयोजनाहरू तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्न वा प्राथमिकताको सूचीमा रहेका बेरोजगार व्यक्तिलाई रोजगारीमा संलग्न गराउन सार्वजनिक क्षेत्रका कार्यान्वयनको क्रममा रहेका नियमित आयोजनामा 'श्रमिकको ज्यालाको रकममा साभेदारी गरी रोजगार कार्यक्रमको कार्यान्वयन गर्न सक्नेछन् ।

११.२ श्रमिक माग गर्नु पर्ने : (१) भद्रपुर नगरपालिका अन्तरगतका सार्वजनिक निर्माण वा सार्वजनिक क्षेत्रका अन्य आयोजनाहरूले आ-आफ्ना कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गर्दा आवश्यक पर्ने श्रमिक तोकिए बमोजिमको फाराम भरी रोजगार सेवा केन्द्रबाट माग गर्नु पर्नेछ ।

(२) ठेक्का प्रक्रियाबाट कार्यान्वयन हुने सार्वजनिक क्षेत्रका आयोजनामा ठेक्का प्राप्त गर्ने निर्माण व्यवसायीले आयोजना निर्माण गर्न आवश्यक पर्ने अदक्ष श्रमिक आयोजना प्रमुख मार्फत भद्रपुर नगरपालिकाको रोजगार सेवा केन्द्रसँग माग गरी काममा लगाउन सक्नेछ ।

(३) निर्माण व्यवसायीले उपदफा (२) बमोजिमका आयोजना निर्माणमा आवश्यक पर्ने अर्धदक्ष र दक्ष श्रमिक समेत उपलब्ध भएसम्म सम्बन्धित रोजगार सेवा केन्द्रबाटै माग गरी काममा लगाउनु पर्नेछ ।

(४) उपदफा (२) र (३) का व्यवस्थाहरूलाई कार्यान्वयन गर्न आयोजना प्रमुखले निर्माण व्यवसायीसँग गर्ने ठेक्का सम्झौतामै आवश्यक शर्तहरू समावेश गर्नु पर्नेछ ।

(५) भद्रपुर नगरपालिकामा सूचीकृत बेरोजगार व्यक्तिहरूबाट मात्र काम गराउन श्रमिक पर्याप्त नभएर सो नगरपालिकाले श्रमिक उपलब्ध गराउन सक्ने स्थानीय तहलाई श्रमिक माग गरी पठाएमा सम्बन्धित स्थानीय तहले आफ्नो क्षेत्रभित्र न्यूनतम रोजगारी प्राप्त हुन नसकेको भनी गरेको सिफारिसका आधारमा देशभरको जुनसुकै स्थानको रोजगार आयोजनामा ।

जीवनकुमार
नगर प्रमुख

(६) उपदफा (१) बमोजिम बेरोजगार व्यक्तिलाई काममा खटाउँदा उपलब्ध रोजगारीका अवसरहरू सूचीकृत सबै बेरोजगार व्यक्तिका लागि पर्याप्त नभएको अवस्थामा देहाय बमोजिमको प्राथमिकताको क्रममा क्रमशः खटाउनु पर्नेछः

- (क) कृषि उत्पादनले वर्षमा ३ महिना खान नपुग्ने कृषिमा आश्रित परिवारको सदस्य,
- (ख) बसोवासका लागि आफ्नै घर नभएको परिवारको सदस्य,
- (ग) एकल महिला घरमूली भएको परिवारको सदस्य,
- (घ) दलित, अल्पसंख्यक वा लोपोन्मुख समुदायको परिवारको सदस्य,
- (ङ) वार्षिक न्यूनतम रोजगारी बापत प्राप्त हुने पारिश्रमिक भन्दा कम नगद आय भएको परिवारको सदस्य,
- (च) कोही पनि सदस्यले न्यूनतम रोजगारी नपाएको वा सो बराबरको आम्दानी हुने गरी स्वरोजगार नभएको परिवारको सदस्य,
- (छ) शहिद परिवार तथा बेपत्ता परिवारको सदस्य,
- (ज) परिवारमा काम गर्ने उमेर (१८-५९) को वा काम गर्न सक्ने शारीरिक अवस्था भएको अन्य सदस्य नभएको परिवारको सदस्य,
- (झ) महिला बेरोजगार व्यक्ति,
- (ञ) अन्य बेरोजगार व्यक्ति ।

४) रोजगार सेवा केन्द्रले तयार पारेको बेरोजगार व्यक्तिको अद्यावधिक सूची नगर कार्यपालिकाले निर्णय गरी सार्वजनिक गर्नु पर्नेछ ।

११.३ बेरोजगार व्यक्तिको सूचीबाट हटाइने : (१) कुनै बेरोजगार व्यक्तिले रोजगार आयोजनाले निजलाई खटाइए बमोजिमको काम गर्न इन्कार गरेमा आचरण र अनुशासनको पालना नगरेमा सो ब्यहोरा सम्बन्धित आयोजनाले सम्बन्धित रोजगार सेवा केन्द्रमा लेखी पठाउनु पर्नेछ । सोही आधारमा सम्बन्धित रोजगार सेवा केन्द्रले निजलाई बेरोजगार व्यक्तिको सूचीबाट हटाउनु पर्नेछ ।

(२) कुनै बेरोजगार व्यक्ति रोजगार सेवा केन्द्रमा सूचीकृत भएपछि काममा खटाइनु पूर्व वा खटाइसकेपछि निज अन्यत्र रोजगारीका लागि गएमा निजले रोजगार सेवा केन्द्रमा सोको जानकारी गराउनु पर्नेछ र सोही आधारमा रोजगार सेवा केन्द्रले निजलाई बेरोजगार व्यक्तिको सूचीबाट हटाउनु पर्नेछ ।

११.४ श्रमिक माग गर्न सक्ने : स्थानीय तहभित्रका निजी, सहकारी तथा गैर सरकारी संस्थाहरूले आफूलाई आवश्यक पर्ने योग्यता, क्षमता, अनुभव तथा सीप भएको श्रमिक रोजगार सेवा केन्द्रमा माग गरी पठाउन सक्नेछन् ।

११.५ श्रमिक छनौट गर्न सक्ने : (१) श्रमिक माग गरी पठाएमा रोजगार सेवा केन्द्रले माग भए बमोजिम उपलब्ध बेरोजगार व्यक्तिहरूको सूची त्यस्तो संस्थालाई उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।
(२) श्रमिक माग गर्ने संस्थाले उपदफा (१) बमोजिम प्राप्त सूचीबाट उपयुक्त श्रमिक छनौट गरी काममा लगाउन सक्नेछन् । यसरी श्रमिक छनौट गर्दा संस्थाले आवश्यकता अनुसारको छनौट विधिको अवलम्बन गर्न सक्नेछ ।

परिच्छेद-१२

सार्वजनिक निर्माण कार्यको व्यवस्थापन

१२.१ श्रमिक समूह गठन गरी काममा लगाउनु पर्ने : (१) रोजगार केन्द्रले भद्रपुर नगरपालिकामा संचालित योजनाहरूको कामको प्रकृति र आवश्यकता अनुसार आयोजनाको कामलाई विभिन्न खण्डमा विभक्त गरी एक खण्डको काम १० देखि १५ जनासम्मको एउटा श्रमिक समूहले गर्ने गरी विभिन्न श्रमिक समूहहरू गठन गरेर जिम्मा दिनुपर्नेछ ।

(२) प्रत्येक श्रमिक समूहमा समूहका सदस्यहरू मध्येबाट छानिएको एकजना व्यक्ति समूह नेता रहनेछ ।
(३) समूह नेताले श्रमिक समूहको सदस्यहरूको दैनिक हाजिरी गराउने, अभिलेख राख्ने र सम्बन्धित रोजगार सेवा केन्द्रलाई सोको प्रतिवेदन मासिक रूपमा प्रत्येक महिनाको सात गते भित्र पेश गर्ने कार्य गर्नेछ ।
(४) समूह नेताले तोकिएको कामका अतिरिक्त कार्यस्थलमा अरु श्रमिक सरह लगाइएको दैनिक काम समेत गर्नु पर्नेछ ।

(५) ठेक्का मार्फत हुने कार्यहरूमा समेत सम्बन्धित सार्वजनिक निकायले बोलपत्र दस्तावेज तथा ठेक्का सम्झौतामा यसै दफा बमोजिम गर्नु गराउनु पर्नेछ ।

१२.२ अभिमुखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने : सम्बन्धित रोजगार आयोजना वा कार्यक्रम प्रमुखले रोजगार सेवा केन्द्रसँग समन्वय गरी श्रमिकका लागि दफा ५८ बमोजिमको अभिमुखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्नेछ ।

१२.३ पारिश्रमिक निर्धारण र भुक्तानी : (१) श्रमिकहरूको कामवापतको पारिश्रमिक निर्धारण गर्दा नेपाल सरकारले तोकेको न्यूनतम पारिश्रमिक वा भद्रपुर नगरपालिकाले निर्धारण गरेको दररेटमध्ये जुन बढी हुन्छ सोही दरका आधारमा निर्धारण गर्नु पर्नेछ ।

(२) बैंक खातामार्फत भुक्तानी गर्नु पर्ने : श्रमिकलाई रोजगार वापतको पारिश्रमिक भुक्तानी गर्दा बैंक खातामार्फत गर्नु पर्नेछ ।

(३) उपदफा (१) बमोजिमको बैंक खाता मार्फत रकम भुक्तानी गर्न सम्भव नहुने विशेष अवस्थामा सम्बन्धित भद्रपुर नगरपालिकाले सो व्यहोरा निर्णय गरी नगदमै भुक्तानी गर्ने व्यवस्था गर्न सक्नेछ

परिच्छेद-१३

रोजगार सहायता कार्यक्रम सम्बन्धि व्यवस्था

१३.१ रोजगार सूचना उपलब्ध गराउनु पर्ने : (१) बेरोजगार व्यक्तिलाई रोजगार सेवा केन्द्रले निजले माग गरेको अवस्थामा रोजगारसम्बन्धी उपलब्ध सूचना तथा परामर्श उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

(२) भद्रपुर नगरपालिकाभित्र रहेका रोजगारदाताले श्रमिकको उपलब्धता बारेको सूचना माग गरेमा रोजगार सेवा केन्द्रले उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

(३) रोजगारदाताले श्रमिकको पदपूर्तिका लागि विज्ञापन गर्दा सो अगावै त्यस सम्बन्धी विस्तृत सूचना रोजगार सेवा केन्द्रमा पठाउनु पर्नेछ । तर यो व्यवस्थाले निजी रोजगारदातालाई सक्षम र प्रतिस्पर्धी व्यक्ति छनौटका लागि सार्वजनिक रूपमा विज्ञापन प्रकाशन गरी पदपूर्ति गर्न बाधा पर्ने छैन ।

(४) रोजगार सेवा केन्द्रले आफ्नो स्थानीय तहभित्रका सूचीकृत बेरोजगार व्यक्तिहरूलाई रोजगारको खोजीका लागि सूचना तथा जानकारी एवं परामर्श उपलब्ध गराउने तथा निजी, सहकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रमा उपलब्ध रोजगारमा संलग्न गराउने सम्बन्धमा आवश्यक सहयोग गर्नु पर्नेछ ।

१३.२ रोजगारका लागि निजी क्षेत्रसँग सहकार्य : (१) श्रमिक आवश्यकताको अध्ययन र तालिम सञ्चालन गर्न सक्ने: मन्त्रालयले आफू मातहतका विभाग, कार्यालय तथा तालिम प्रतिष्ठानहरू मार्फत आन्तरिक रोजगार प्रवर्द्धन गर्न निजी क्षेत्रसँगको सहकार्य र साभेदारीमा श्रमिकको आवश्यकताको अध्ययन र तालिमहरूको सञ्चालन गरी तालिम प्राप्त बेरोजगार व्यक्तिलाई उद्योग, प्रतिष्ठानहरूमा रोजगारका लागि खटाउन सक्नेछ ।

(२) उद्योग प्रतिष्ठानहरूलाई वित्तीय प्रोत्साहन गर्न सकिने:

जीवनकुमार
नगर प्रमुख

(Signature)

(क) कुनै उद्योग, प्रतिष्ठानले श्रमिकलाई नियमित रोजगार दिने शर्तमा निश्चित अवधिका लागि प्रशिक्षार्थी श्रमिकका रूपमा राखी तालिम प्रदान गर्न चाहेमा सो अवधिको श्रमिकको न्यूनतम तलबको दश प्रतिशत रकम सम्बन्धित उद्योग, प्रतिष्ठानलाई वित्तीय प्रोत्साहनका रूपमा उपलब्ध गराउने गरी भद्रपुर नगरपालिकाले कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सक्नेछन् ।

(ख) यस दफा बमोजिम उद्योग, प्रतिष्ठानहरूलाई वित्तीय प्रोत्साहन गर्ने सम्बन्धमा भद्रपुर नगरपालिकाले छुट्टै कार्यविधि बनाई कार्यान्वयन गर्न सक्नेछ ।

१३.३ कबुलियतनामा गर्नु पर्ने : (१) तालिम लिने बेरोजगार व्यक्तिले तालिम प्राप्त गरेपछि अनिवार्य रूपमा कम्तिमा तीन वर्ष सम्बन्धित प्रतिष्ठानमा आफ्नो सीप र योग्यता बमोजिमको काम गर्नेछु भनी तोकिए बमोजिमको कबुलियतनामा गर्नु पर्नेछ । कबुलियतनामा बमोजिम रोजगार नगर्ने व्यक्तिबाट तालिम बापत खर्च भए बराबरको रकम सरकारी बाँकी सरह असुल उपर गर्न सक्नेछ ।

(२) वित्तीय प्रोत्साहन लिने प्रतिष्ठानहरूले प्रशिक्षार्थी श्रमिकलाई तालिम अवधि समाप्त भएपछि कम्तिमा तीन वर्ष श्रमिकको योग्यता र सीप अनुसारको नियमित रोजगार उपलब्ध गराउनेछु भनी कबुलियतनामा गर्नु पर्नेछ । कबुलियतनामा बमोजिम रोजगार उपलब्ध नगराउने प्रतिष्ठानबाट प्रशिक्षार्थी श्रमिक राखे बापत उपलब्ध गराइएको वित्तीय सुविधा बराबरको रकम सरकारी बाँकी सरह असुल उपर गरिनेछ ।

परिच्छेद-१४

संरचनागत व्यवस्था

१४.१ रोजगार सेवा केन्द्र : (१) भद्रपुर नगर कार्यपालिकाको कार्यालयको संरचना भित्र रही कार्य गर्ने गरी स्थापना भएको एक रोजगार सेवा केन्द्र रहनेछ ।

(२) रोजगार सेवा केन्द्रको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछः

(क) नगरपालिका क्षेत्रभित्र रहेका बेरोजगार व्यक्तिको तथ्याङ्क संकलन तथा विश्लेषण गरी बेरोजगार व्यक्तिको सूची स्वीकृतिका लागि नगर कार्यपालिकामा पेश गर्ने,

(ख) नगर कार्यपालिकाबाट स्वीकृत भएको बेरोजगार व्यक्तिको सूचीलाई रोजगार व्यवस्थापन सूचना प्रणालीमा अद्यावधिक गरी सूचिकृत गर्ने र सूचिकृत बेरोजगार व्यक्तिहरूलाई लाभग्राही परिचयपत्र वितरण गर्ने,

(Signature)
जीविनकु
नगर प्रमुख

- (ग) नगरपालिका वा नगरपालिका क्षेत्रभित्रको संभाव्य रोजगारको स्थिति विश्लेषण गरी रोजगारको तथ्याङ्क संकलन गर्ने, रोजगारका अवसरको नक्शाङ्कन गर्ने तथा रोजगारका अवसरहरूको अभिलेख राख्ने,
- (घ) विभिन्न रोजगार आयोजनाहरूबाट माग भए बमोजिम सूचिकृत बेरोजगार व्यक्तिहरूलाई रोजगारका लागि खटाउने,
- (ङ) नगरपालिका क्षेत्रभित्र उपलब्ध रोजगारका अवसरहरूको पहिचान गरी सोको सूचना प्रवाह गर्ने,
- (च) रोजगारदाताका लागि श्रमिकको उपलब्धताको सम्भाव्यता जानकारी गराउने तथा माग भई आएको अवस्थामा रोजगारदातालाई बेरोजगार व्यक्तिको सूचीबाट श्रमिक उपलब्ध गराउने,
- (छ) बेरोजगार व्यक्तिहरूको ज्ञान, सीप तथा क्षमता र बजारको मागका आधारमा आवश्यक पर्ने सीप विकास तालिमको पहिचान गरी सम्बन्धित तालिम केन्द्रमा सिफारिस गर्ने,
- (ज) रोजगार सेवा केन्द्रमा सूचिकृत बेरोजगार व्यक्तिहरू मध्ये न्यूनतम रोजगार प्राप्त गर्ने, रोजगारमूलक तथा सीपमूलक तालिम प्राप्त गर्ने, निजी क्षेत्रको रोजगारमा सहभागी हुने तथा स्वरोजगार हुने व्यक्तिहरूको विवरण अद्यावधिक गर्ने,
- (झ) आफ्ना काम कारवाहीको बारेमा नियमित रूपमा सम्बन्धित नगर कार्यपालिकामा प्रतिवेदन गर्ने,
- (ञ) यस कार्यक्रम र रोजगार सम्बद्ध अन्य विषयमा मन्त्रालयमा र प्रदेशको सम्बन्धित मन्त्रालयमा रोजगार व्यवस्थापन सूचना प्रणालीमार्फत नियमित प्रतिवेदन गर्ने,
- (ट) स्थानीय तहभित्रको वैदेशिक रोजगारमा जाने तथा जान चाहनेहरूका लागि सूचना तथा परामर्श सेवा प्रदान गर्न सक्ने,
- (ठ) वैदेशिक रोजगार प्रवर्द्धन बोर्डबाट उपलब्ध गराइने आर्थिक सहायता वितरण सम्बन्धी कार्यमा सहयोग पुर्याउने,
- (ड) आन्तरिक रोजगार प्रवर्द्धन गर्नमा संलग्न सार्वजनिक क्षेत्रभित्रका सरोकारवालाहरूलाई अन्य सेवा प्रदान गर्ने,
- १४.२ रोजगार संयोजक : (१) यस ऐन बमोजिम रोजगार सेवा केन्द्रका कार्यहरू सम्पादन गर्न रोजगार संयोजकको जिम्मेवारी हुनेछ ।
- (२) रोजगार संयोजकले कार्यक्रमको कार्यान्वयनको सन्दर्भमा सम्बन्धित नगर कार्यपालिकाप्रति उत्तरदायी भई कार्य गर्नु पर्नेछ ।
- (३) कार्यक्रमका सम्बन्धमा नगरपालिकाले समय-समयमा दिएका निर्देशनको पालना गर्नु रोजगार संयोजकको

कर्तव्य हुनेछ ।

(४) कार्यक्रमको सूचना व्यवस्थापन र प्रतिवेदनका सम्बन्धमा रोजगार संयोजकले प्रदेशको सम्बन्धित विषय हेर्ने मन्त्रालयसँग आवश्यक समन्वय र सहयोग गर्नु पर्नेछ ।

(५) रोजगार संयोजकले नगर कार्यपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको प्रत्यक्ष सुपरिवेक्षण, निर्देशन र नियन्त्रणमा रही कार्य गर्नेछ ।

१४.३ वडा कार्यालयहरू : यो कार्यक्रमका सम्बन्धमा वडा कार्यालयले देहायका कार्यहरू गर्नेछन् :

(क) वडाभरीका बेरोजगार व्यक्तिले बेरोजगार व्यक्तिको सूचीमा दर्ताका लागि दिएको निवेदन संकलन गर्ने र सिफारिस सहित रोजगार सेवा केन्द्रमा बुझाउने,

(ख) बेरोजगार व्यक्तिको पहिचान प्रक्रिया र रोजगार प्रदान गर्ने प्रक्रियामा सिर्जना भएका गुनासाहरूको संकलन गरी रोजगार सेवा केन्द्रमा बुझाउने,

(ग) वडास्तरका रोजगार आयोजनाहरूको तर्जुमा, कार्यान्वयन र अनुगमनमा नगर कार्यपालिकालाई आवश्यक सहयोग गर्ने,

(घ) नगर कार्यपालिकाले यस कार्यक्रमका सम्बन्धमा जिम्मा दिएका अन्य कार्यहरू गर्ने ।

१४.४ रोजगार सम्वाद मञ्च : (१) यस ऐन बमोजिम भद्रपुर नगरपालिकाको क्षेत्रमा रहेका अवसर तथा सम्भावनाको पहिचान, समस्याहरूको निदान र रोजगार सिर्जनाका नवीनतम उपाय एवं ढाँचा तथा विधिहरूको विकास गर्न र रोजगार नीति र कार्यक्रमका सम्बन्धमा आवश्यक सुझाव दिन मन्त्रालय, प्रदेशको सम्बन्धित मन्त्रालय र भद्रपुर नगरपालिकाले निजी, सहकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्र र नागरिक समाज एवम् सञ्चार जगत समेतको सहभागितामा रोजगार सम्वाद मञ्चहरू गठन गर्न सक्नेछन् ।

(२) तीनै तहका रोजगार सम्वाद मञ्चको सञ्चालन कार्यविधि मन्त्रालयले निर्धारण गरी सम्बन्धित सरकारका तहमा पठाउने छ ।

(३) स्वीकृत कार्यविधि बमोजिम रोजगार सम्वाद मञ्चहरूको आयोजना गर्ने दायित्व सम्बन्धित तहका सरकारको हुनेछ ।

१४.५ रोजगार आयोजनाका सम्भावित क्षेत्रहरू : यो कार्यक्रम अन्तर्गत रोजगार आयोजनाका सम्भावित क्षेत्रहरू देहाय बमोजिम हुनेछन्:

(१) कृषि, सहकारी तथा पशु विकास: शीत भण्डार निर्माण, कृषि उपजहरूको प्रोसेसिङ प्लान्ट निर्माण, परम्परागत र प्लास्टिक पोखरी निर्माण, कृषि उपजको संकलन तथा बेचबिखन केन्द्र निर्माण, पर्ति जग्गामा

- खेती, खाली जग्गामा फलफूलका विरुवा रोप्ने, सामूहिक तथा सहकारी खेती, व्यवसायिक खेती तथा पशुपालन, कृषि वन कार्यक्रम, सहकारी संस्थाहरू, आदि ।
- (२) ऊर्जा, सिंचाई तथा नदी नियन्त्रण: कूलो, बाँध, पैनी तथा नहर निर्माण एवं मर्मत सम्भार, जलविद्युत आयोजना र ट्रान्समिसन लाईन निर्माण तथा मर्मत सम्भार, नदी नियन्त्रण, पहिरो नियन्त्रण, आदि ।
- (३) खानेपानी तथा सरसफाई: मुहान संरक्षण, पाईप बिछ्याउने, ट्यांकी निर्माण, धारा निर्माण, सरसफाई अभियान, शौचालय निर्माण, ढल निर्माण तथा मर्मत सम्भार आदि ।
- (४) वन तथा वातावरण: वृक्षारोपण, वैज्ञानिक वन व्यवस्थापन अन्तर्गत थिनिङ्ग, पुनिङ्ग, अग्नि रेखानिर्माण लगायतका कार्यहरू, खाली जग्गामा फलफूलका बिरुवा रोप्ने, सडक र नदी खोला किनारमा रुख रोप्ने, गैर काष्ठजन्य वन पैदावार उत्पादन, व्यवसायिक निजी वन, निजी वन नर्सरी, जडिवुटी खेती, प्रशोधन र बजारीकरण, कृषि वन, वन पैदावारमा आधारित उद्योग स्थापना, वायो इन्जिनियरिङ्ग प्रविधि, संरक्षण पोखरी निर्माण, वातावरण संरक्षण तथा जलवायु अनुकूलन आदि ।
- (५) पर्यटन प्रवर्द्धन: पर्यटकीय पदमार्ग, पर्यटन मार्गको निर्माण तथा मर्मत सम्भार, होटल तथा रेष्टुरेण्ट व्यवसायको प्रवर्द्धन, पर्यटन मार्गमा सेड निर्माण तथा होमस्टे लगायतका ग्रामीण पर्यटन, पर्या-पर्यटन आदि
- (६) सडक यातायात: एयरपोर्ट, सबै प्रकारका सडक, रेलवे, बसपार्क, पुल, कल्भर्ट आदिको निर्माण तथा मर्मत सम्भार ।
- (७) शिक्षा, युवा तथा खेलकूद: साक्षरता अभियान, कम्प्युटर शिक्षा, विद्यालय खेलकुद कार्यक्रम र खेल मैदान, कवर्डहल, स्टेडियम, विद्यालय भवन, पुस्तकालय आदि संरचनाको निर्माण तथा मर्मत सम्भार ।
- (८) पुनर्निर्माण: सार्वजनिक / निजी भवन निर्माण, पुरातात्विक सम्पदाको पुनर्निर्माण आदि ।
- (९) सामूदायिक पूर्वाधार निर्माण: पुस्तकालय, वाचनालय, जेष्ठ नागरिक क्लब, सामुदायिक भवन निर्माण तथा मर्मत सम्भार आदि ।
- (१०) ठूला तथा राष्ट्रिय गौरवका आयोजनाको स्थानीय स्तरमा हुने निर्माण तथा मर्मत सम्भार लगायतका श्रममूलक कार्यहरू (माटोको काम, ग्याबियन वाल, ढुंगा कुद्ने, नाली बनाउने आदि) ॥
- १४.६ रोजगार आयोजनाको कार्यान्वयन : यो कार्यक्रमको कार्यान्वयन भद्रपुर नगरपालिकाको नियमित वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रममा श्रममूलक काम गर्नका लागि रोजगार सेवा केन्द्रबाट खटाइएका श्रमिकहरूबाट श्रमिक समूह गठन गरी काममा लगाएर गरिनेछ ।

जीवनकुमार अधिकारी
नगर प्रमुख

१४.७ सम्पादित कामको गुणस्तर नियन्त्रण : (१) भद्रपुर नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्र भित्रको सार्वजनिक निर्माण र अन्य सार्वजनिक कामहरूको गुणस्तर नियन्त्रणमा उचित ध्यान दिनु पर्नेछ ।

(२) यसका लागि नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारका विषयगत मन्त्रालय अन्तर्गतका कार्यक्रमहरूको हकमा सम्बन्धित आयोजनाले र स्थानीय तहका कार्यक्रमको हकमा सम्बन्धित नगर कार्यपालिकाले आफ्ना प्राविधिक कर्मचारीलाई खटाई गुणस्तरको सुपरिवेक्षण गर्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ ।

१४.८ अनुगमन, मूल्यांकन तथा प्रतिवेदन : (१) नियमित अनुगमन तथा मूल्याङ्कन: यस कार्यक्रम अन्तर्गत सञ्चालन हुने रोजगार आयोजनाहरूको नियमित रूपमा अनुगमन तथा मूल्यांकन संघ अन्तर्गतका कार्यक्रमको मन्त्रालयले, प्रदेश अन्तर्गतका कार्यक्रमको प्रदेशको सम्बन्धित मन्त्रालयले र भद्रपुर नगरपालिका अन्तर्गतका कार्यक्रमको सम्बन्धित नगर कार्यपालिका वा नगर कार्यपालिकाको कार्यालयले गर्नु पर्नेछ ।

(२) विशेष संयन्त्र निर्माण गर्न सक्ने: मन्त्रालय, प्रदेशको सम्बन्धित मन्त्रालय र नगर कार्यपालिकाले यस कार्यक्रम अन्तर्गतका आ-आफ्नो क्षेत्रभित्रका आयोजनाहरूको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्न आवश्यकता अनुसार विशेष संयन्त्र निर्माण गर्न सक्नेछन् ।

(३) तेस्रो पक्ष मूल्याङ्कन: भद्रपुर नगरपालिकाले कार्यक्रममा आवश्यकता अनुसार पुनरावलोकन र सुधारका लागि सुझाव प्राप्त गर्न विज्ञहरूको सेवा लिई कार्यक्रमको स्वतन्त्र, निष्पक्ष र वस्तुगत तवरले तेस्रो पक्ष मूल्यांकन गराउन सक्नेछ ।

(४) प्रगति समीक्षा गर्नु पर्ने: भद्रपुर नगर कार्यपालिकाले आ-आफ्नो क्षेत्रभित्रका कार्यक्रमहरूको चौमासिक तथा वार्षिक रूपमा समीक्षा गरी सोको प्रतिवेदन सार्वजनिक गर्नु पर्नेछ । समीक्षा कार्यक्रममा अन्य नियमित कार्यक्रमको समीक्षामा आमन्त्रण गरिने निकायहरूका प्रतिनिधि र संचारकर्मीहरूलाई समेत आमन्त्रण गरिनु पर्नेछ । नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारका अन्य विषयगत मन्त्रालयहरूले समेत अनुगमन, चौमासिक तथा वार्षिक समीक्षा र प्रतिवेदन गर्दा आफ्ना कार्यक्रमहरू माफत भएको रोजगार सिर्जनाको विषयलाई समेत समावेश गर्नु पर्नेछ ।

परिच्छेद-१५

मानव संसाधन व्यवस्थापन

१५.१ रोजगार संयोजकसम्बन्धी व्यवस्था : (१) यो कार्यक्रम सञ्चालन गर्न भद्रपुर नगरपालिकामा एक रोजगार संयोजक राखिनेछ । रोजगार संयोजक राख्दा निजसँग तोकिए बमोजिमको करार सम्भौता गरिनेछ ।

संयोजक
नगर प्रमुख

- (२) उपदफा (१) बमोजिम राखिएको रोजगार संयोजकलाई भद्रपुर नगरपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले तोकिए बमोजिम कार्यसम्पादन सम्भौता गरी काममा लगाउनु पर्नेछ ।
- (३) रोजगार संयोजकको कामको मूल्यांकन सम्बन्धित नगर कार्यपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले स्वीकृत वार्षिक कार्ययोजनामा आधारित भई तोकिए बमोजिमको ढाँचामा चौमासिक रूपमा गर्नेछ ।
- (४) रोजगार संयोजकले रोजगार सेवा केन्द्रको प्रमुखका रूपमा रही कामहरू सम्पादन गर्नेछ ।
- (५) रोजगार संयोजकको पदपूर्ति र सेवा सुविधा सम्बन्धी अन्य व्यवस्था यस ऐनका अतिरिक्त प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।

जीवनकुमार श्रेष्ठ
नगर प्रमुख

परिच्छेद-१७

निर्वाह भत्ता वितरण

१७.१ न्यूनतम रोजगार नपाउने व्यक्तिहरूको विवरण यकिन गर्नुपर्ने : रोजगार संयोजकले हरेक वर्षको असार १० गते भित्र सोही वर्षको जेठ मसान्त सम्मको सम्बन्धित रोजगार आयोजना प्रमुखले प्रमाणित गरी पठाएको लाभग्राही परिचयपत्रमा भरिएको विवरणको आधारमा बेरोजगार व्यक्तिको सूचीमा सूचिकृत भई लाभग्राही परिचयपत्र प्राप्त गरेर पनि रोजगार नपाउने व्यक्तिहरूको संख्या र न्यूनतम एकसय दिन मध्ये रोजगार नपाएको बाँकी दिनको यकीन गरी सोको विवरण रोजगार व्यवस्थापन सूचना प्रणालीमा अद्यावधिक गर्नु पर्नेछ ।

१७.२ निर्वाह भत्ता पाउन योग्य परिवारको पहिचान गर्नु पर्ने : (१) आर्थिक वर्षको जेष्ठ मसान्त सम्ममा न्यूनतम एकसय दिनको रोजगार नपाएका व्यक्तिहरूको परिवार मध्ये रोजगार सेवा केन्द्रले निर्वाह भत्ता पाउन योग्य परिवार पहिचान गर्नु पर्नेछ ।

(२) निर्वाह भत्ता दिने प्रयोजनको लागि असार महिनामा गरेको न्यूनतम रोजगार बापतको कामको गणना आगामी आर्थिक वर्षमा गरिनेछ ।

(३) उपदफा (१) बमोजिमको परिवारको तर्फबाट बेरोजगार परिवारका बेरोजगार सदस्यहरूले आफूहरूमध्येबाट तोकिए बमोजिमका बेरोजगार सदस्यको बैंक खातामा सो परिवारले पाउने निर्वाह भत्ताको भुक्तानी गर्ने व्यवस्था मिलाउन सकिनेछ । साथै निर्वाह भत्ताका लागि भद्रपुर नगरपालिकाले नेपाल सरकारका विभिन्न मन्त्रालयमा पत्रचार गरी रकम निकास भएमा तोकिए बमोजिमको निर्वाह भत्ताको व्यवस्था मिलाउन सकिनेछ ।

परिच्छेद-१८

पारदर्शिता र उत्तरदायित्व

१८.१ सार्वजनिक सुनुवाई गर्नु पर्ने : मन्त्रालय, प्रदेशको सम्बन्धित मन्त्रालय र भद्रपुर नगर कार्यपालिकाको कार्यालयले आफ्नो क्षेत्रभित्रका कार्यक्रमहरूको सम्बन्धमा कार्यक्रमका लाभग्राहीहरूको संलग्नतामा वर्षको कम्तिमा एक पटक सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम आयोजना गर्न सक्नेछ ।

विनयकुमार श्रेष्ठ
नगर प्रमुख

१८.२ अद्यावधिक सूचना तथा जानकारी सार्वजनिक गर्नु पर्ने : भद्रपुर नगर कार्यपालिकाको कार्यालयले आफ्नो क्षेत्रभित्रका कार्यक्रम सम्बन्धी सम्पूर्ण सूचना तथा जानकारी अद्यावधिक गरी नियमित रूपमा सार्वजनिक गर्नु पर्नेछ ।

१८.३ सूचना प्रकाशन तथा प्रसारण गर्नु पर्ने : यस कार्यक्रमसँग सम्बन्धित सूचना तथा जानकारीहरू मन्त्रालय, प्रदेशको सम्बन्धित मन्त्रालय र नगर कार्यपालिकाको कार्यालयले नियमित रूपमा प्रकाशन तथा प्रसारण गर्नु पर्नेछ । यसका लागि नियमित पत्रकार भेटघाट, प्रेस विज्ञप्ति, छापा तथा विद्युतीय माध्यम तथा सामाजिक सञ्जाल मार्फत सूचना तथा जानकारी प्रकाशन एवं प्रसारण, बुकलेट, बुलेटिन तथा ब्रोशियर प्रकाशन र बारम्बार सोधिने प्रश्नहरू (एफ.ए.क्यू को प्रकाशन लगायतका विधिहरूको अवलम्बन गर्न सकिनेछ ।

१४.४ गुनासो सुन्ने व्यवस्था : (१) गुनासो पेटिका राख्नु पर्ने: भद्रपुर नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रका कार्यक्रमहरूका सम्बन्धमा सरोकारवालाहरूका गुनासा सुनुवाई गर्न वडा कार्यालय, आयोजना कार्यालय, नगरकार्यपालिकाको कार्यालयमा गुनासो पेटिका राख्नु पर्नेछ ।

(२) सेवाग्राही सन्तुष्टि सर्वेक्षण: यो कार्यक्रमप्रतिको नागरिक प्रतिक्रिया र पृष्ठपोषण बुझ्न भद्रपुर नगर कार्यपालिकाको कार्यालयको वार्षिक रूपमा आफ्नो क्षेत्रभित्रका कार्यक्रममा प्रत्यक्ष संलग्न सेवाग्राहीहरूबाट तोकिए बमोजिमको सेवाग्राही सन्तुष्टि सर्वेक्षण गर्न सक्नेछ ।

(३) विद्युतीय माध्यमबाट गुनासो राख्न सकिने: कुनै पनि सेवाग्राहीले यो कार्यक्रमसँग सम्बन्धित गुनासो वेभपेज, इमेल, टेलिफोन, मोबाईल टेक्स्ट, सामाजिक सञ्जालको आधिकारिक पेज, फ्याक्स आदि जस्ता विद्युतीय माध्यमबाट पठाउन सक्नेछन् । त्यस्ता गुनासो व्यवस्थापन गर्नु नगरपालिकाको कर्तव्य हुनेछ ।

परिच्छेद-१९

बजेट र खर्च प्रणाली सम्बन्धि व्यवस्था

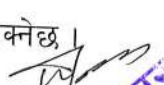
१९.१ पारिश्रमिक बापतको खर्च व्यवस्थापन : (१) सम्बन्धित आयोजनाको विनियोजित बजेटबाटै पारिश्रमिक भुक्तानी दिनुपर्ने: यस कार्यक्रम अन्तर्गत भद्रपुर नगरपालिकाले आफ्ना आयोजनाहरूमा सिर्जना हुने रोजगारमा रोजगार सेवा केन्द्रबाट खटाइएका श्रमिकहरूलाई काम लगाए बापतको पारिश्रमिक सम्बन्धित आयोजनामा विनियोजित बजेटबाटै भुक्तानी दिनु पर्नेछ ।

(२) विशेष कार्यक्रमका लागि बजेट विनियोजन गर्नु पर्ने: भद्रपुर नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र रोजगार

कुमार अरुण
प्रमुख

- (२) उपनियम (१) बमोजिम गठित उपसमिति वा कार्यदलको कार्य शर्त समितिले तोकिदिए बमोजिम हुनेछ ।
- २१.२ अनुगमन तथा निरीक्षण : यस ऐन बमोजिम सञ्चालन हुने कार्यक्रमको भद्रपुर नगरपालिकाले नियमित रूपमा अनुगमन तथा निरीक्षण गर्नेछ ।
- २१.३ वार्षिक प्रतिवेदन : (१) रोजगार संयोजकले प्रत्येक आर्थिक वर्षभित्र सम्पन्न गरेका काम कारबाहीको वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरी नगरपालिकाको समिक्षा बैठक समेतमा पेश गर्नु पर्नेछ ॥
- २१.४ नियम बनाउने अधिकार : भद्रपुर नगरपालिकाले यस ऐनको कार्यान्वयन गर्न आवश्यक नियम बनाउन सक्नेछ ।
- २१.५ निर्देशिका तथा कार्यविधि बनाउन सक्ने : भद्रपुर नगरपालिकाले यो ऐन वा यस ऐन अर्न्तगत बनेको नियमको अधीनमा रही आवश्यकता अनुसार निर्देशिका तथा कार्यविधि बनाई लागू गर्न सक्नेछ ।
- २१.६ बीमा तथा कार्यस्थल सुरक्षा : (१) दुर्घटना बीमा गर्नु पर्ने: यस कार्यक्रम अन्तर्गत श्रमिकलाई काममा खटाउँदा रोजगार सेवा केन्द्रले दुर्घटना बीमा गरी खटाउनु पर्नेछ ।
- (२) बीमा खर्चमा श्रमिकको समेत योगदान हुने: उपदफा (१) बमोजिम बीमा गर्दा लाग्ने खर्चको साठी प्रतिशत भद्रपुर नगरपालिकाले र बाँकी चालिस प्रतिशत सम्बन्धित श्रमिकले व्यहोर्नु पर्नेछ ।
- (३) बीमा बापतको सुविधा: उपदफा (१) बमोजिमको बीमा बापतको सुविधा र सोको भुक्तानी प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।
- (४) बीमासम्बन्धी व्यवस्थालाई व्यवस्थित गर्न भद्रपुर नगरपालिकाले छुट्टै कार्यविधि बनाई लागू गर्न सक्नेछ ।
- (५) सुरक्षा सावधानी अपनाउनु पर्ने: यस कार्यक्रम अन्तर्गतका रोजगार आयोजनाहरूमा रोजगारमा श्रमिकलाई लगाउँदा आयोजनाले श्रमिकको सुरक्षाका लागि आवश्यक सावधानी अपनाउनु पर्नेछ ।
- (६) प्राथमिक उपचार बाकस राख्नुपर्ने: हरेक आयोजना स्थलमा श्रमिकको प्राथमिक तथा आकस्मिक उपचारका लागि आवश्यक पर्ने आधारभूत सामग्री र औषधी भएको प्राथमिक उपचार बाकस राख्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ । यसका लागि आवश्यक स्रोतको व्यवस्था सम्बन्धित आयोजनामा विनियोजित बजेटबाटै गर्नु पर्नेछ ।
- २१.७ रोजगार व्यवस्थापन सूचना प्रणाली : (१) रोजगार व्यवस्थापन सूचना प्रणालीको स्थापना गरिने: यस कार्यक्रमको सूचना तथा तथ्याङ्क व्यवस्थित गर्न भद्रपुर नगरपालिकाले कम्प्युटरमा आधारित रोजगार व्यवस्थापन सूचना प्रणालीको स्थापना गरी सञ्चालन गर्न सक्नेछ ।

जीवनकुमार श्रेष्ठ
नगर प्रमुख

- (२) सूचना तथा तथ्याङ्क अद्यावधिक राख्नु पर्ने: यस कार्यक्रमसँग सम्बन्धित सबै प्रकारका सूचना तथा तथ्याङ्कलाई रोजगार सेवा केन्द्रले नियमित रूपमा रोजगार व्यवस्थापन सूचना प्रणालीमा प्रविष्टि गरी अद्यावधिक राख्नु पर्नेछ ।
- (३) रोजगार व्यवस्थापन सूचना प्रणालीको प्रयोग गर्नुपर्ने: नगर कार्यपालिकाको कार्यालयले यो कार्यक्रमको सूचना संकलन वा प्राप्ति, प्रगति प्रतिवेदन, तथ्याङ्कको सार्वजनिकीकरण र भुक्तानी गर्न रोजगार व्यवस्थापन सूचना प्रणालीको प्रयोग गर्न सक्नेछ ।
- (४) करारमा कर्मचारी लिई काममा लगाउन सक्ने: रोजगार व्यवस्थापन सूचना प्रणालीको विकास, स्थापना र सञ्चालन गर्न भद्रपुर नगरपालिकाले आवश्यकता अनुसार प्राविधिक कर्मचारी नियमानुसार करारमा लिई काममा लगाउन सक्नेछ ।
- २१.८ नीतिगत निर्णय, निर्देशन र समन्वय : (१) यस कार्यक्रमको क्षेत्राधिकार भित्र आवश्यक नीतिगत निर्णय गर्ने, निर्देशन दिने र समन्वय गर्ने जिम्मेवारी भद्रपुर नगर कार्यपालिकाको निर्णय बमोजिम निर्देशक समितिको हुनेछ ।
- २१.९ बाधा अड्काउ फुकाउन र व्याख्या गर्न सक्ने : यस ऐनमा भएका प्रावधानहरु संघिय तथा प्रदेश स्तरीय कानूनसँग बाँझिएमा बाझिएको हदसम्म यस ऐनका प्रावधानहरु स्वतः खारेज हुनेछन् । साथै यस ऐनको व्याख्या गर्ने बाधा अड्काउ फुकाउने, संसोधन गर्ने र खारेज गर्ने अधिकार नियमानुसार भद्रपुर नगर कार्यपालिकालाई हुनेछ ।
- २१.१० यस अघि भद्रपुर नगरपालिकाबाट रोजगार सम्बन्धि भए गरेका कामहरु यसै ऐन बमोजिम भए गरेको मानिनेछ ।

जीवनकुमार श्रेष्ठ
नगर प्रमुख

आज्ञाले
टेककुमार रेग्मी
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत